

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی جنوب استان کرمان

دستورالعمل فنی:

پرورش پرشین لایم

Citrus latifolia

شناسنامه

- عنوان: پرورش پرشین لایم در جنوب کرمان
- نویسنده: احمد احمدپور، عضو هیأت علمی بخش تحقیقات زراعی باغی
- همکار: محمد بهروزه، کارشناس مرکبات
- ویرایش: پیمان نامور
- چاپ و تکثیر: واحد روابط عمومی مرکز
- سال انتشار: ۱۳۹۵/۷/۱۱
- شماره ثبت: ۱۱-۲۸۰-۱۵۰۴
- تیراژ: ۱۰۰ نسخه
- آدرس: جیرفت- علی آباد عمران - ص. پ ۱۱۵-۷۸۶۱۵
- پست الکترونیکی: res_jiroft@areo.ir
- وبگاه: <http://jiroft.areo.ir>

معاونت پژوهشی

کمیته انتشارات

مقدمه

لیموترش معمولی (مکزیکن لایم) در دهه ی گذشته با سطح زیر کاشتی بالغ بر ۵۰۰۰ هکتار یکی از مهمترین گونه‌های مرکبات در شهرستان‌های جنوبی منطقه جیرفت و کهنوج (شهرستان‌های جیرفت ، عنبرآباد، فاریاب ، کهنوج و منوجان) بوده است. که اقتصاد تولید کنندگان مرکبات تا حد زیادی به آن وابسته بوده ، معذالک تکثیر با بذر (ازدیاد جنسی) و حساسیت به جاروک لیموترش در سال‌های اخیر نگرانی‌های زیادی را بوجود آورده است . بگونه‌ایکه سطح زیر کاشت آن به شدت کاهش یافته (در حال حاضر کمتر از ۱۰۰۰ هکتار) و با روند کنونی قطعا در سالهای آینده مجبور به واردات آن با قیمت های گزافی خواهیم بود.

بنابراین با توجه به نتایج مطالعات صالحی و همکاران (۱۳۸۴) مبنی بر متحمل بودن پرشین لایم به بیماری جاروک لیموترش، بررسی سازگاری این رقم به منظور جایگزینی احتمالی لیموترش معمولی در منطقه از سال ۹۲ آغاز شده و به لحاظ اهمیت توسعه پرشین لایم معاونت باغبانی وزارت جهاد کشاورزی اقدام به کشت تعدادی نهال پرشین لایم به عنوان پایلوت در مناطق پرورش لایم کشور از جمله جنوب استان کرمان نموده است. بنابراین با توجه به خاتمه نیافتن پروژه های تحقیقاتی مرتبط ، این دستورالعمل جهت آشنایی

باغداران با اصول اولیه کشت پرشین لایم تهیه و در اختیار باغداران منطقه قرار می گیرد.

معرفی پرشین لایم

پرشین لایم (Persian lime) با نام علمی *Citrus latifolia* دارای میوه‌هایی در اندازه متوسط تا درشت، شبیه به میوه لمون با نوک کشیده یا بیضوی کوتاه ، ته گرد، پوست نازک، سطح میوه صاف ، بدون بذر و گاهی بذر دار است. این رقم در ایالات متحده آمریکا دارای بیشترین سطح زیر کشت بوده و در غرب هندوستان نیز در حال گسترش می‌باشد. این رقم اولین بار از ایران به استرالیا و آمریکا منتقل و به همین لحاظ به لایم ایرانی معروف گردید ، پرشین لایم مجدداً در سال ۱۳۵۰ وارد ایران شد.

در منطقه سه واریته پرشین لایم به اسامی de-persa ، Iac-sra و تاهیتی لایم از سال ۹۲ روی سه پایه بکرایی ، ولکامریانا و نارنج در منطقه نراب مورد بررسی قرار گرفته است. مشاهدات اولیه نشان می دهد که رقم

de-persa بر روی پایه نارنج و ولکامریانا از سازگاری بهتری برخوردار می باشند.

میوه های این رقم در شرایط منطقه درشت تر از لیمو ترش معمولی و کمی کوچکتر از لیموی لیسبون بوده ، دارای آب زیاد ، پوست صاف و معطر و بدون بذر و با قابلیت ماندگاری آب می باشند.

سیستم کشت پرشین لایم

با توجه به رشد رویشی محدودتر پرشین لایم پیوندی نسبت به لیمو ترش معمولی ، در شرایط کوهستان سیستم کشت مستطیلی با فواصل کشت ۶*۵ متر و در شرایط دشت سیستم کشت مربعی با فواصل ۶*۶ متر پیشنهاد می گردد. از طرف دیگر با توجه به اینکه نهالهای پرشین لایم عمدتاً گلدانی و در شرایط گلخانه تولید شده اند بهتر است پس از سازگاری اولیه نهالها با شرایط هر منطقه ، در زمان کشت نهال پوشش اطراف نهال با برگ خرما صورت گیرد ضمن اینکه ترجیحاً قیم در امتداد بادهای غالب منطقه و رو به پیوند قرار گیرد.

استفاده از باد شکن زنده مثل سزمانیا ، اکالیپتوس ، گز و در فاصله ۱۰ متری از آخرین ردیف درختان در سالهای اولیه بویژه در مناطق جنوبی باد خیز بویژه در مسیر بادهای غالب ضروری می باشد. نهالهای گلدانی و تولید شده در گلخانه دارای برگهای لطیف و بافت حساستری هستند لذا باید در تامین و حفظ رطوبت خاک با سیستم آبیاری مناسب اقدام کرد. در شرایط مناسب و مراقبت خوب ، نهالها از سال سوم وارد باردهی شده و از سال پنجم به باردهی اقتصادی می رسند.

با توجه به تجربه کم در خصوص کشت پرشین لایم ، پیشنهاد می شود باغداران محترم در کلیه مراحل از نظرات کارشناسان باغبانی ، تغذیه گیاهی و گیاهپزشکی بهره مند شوند .

منابع

۱- احمدپور ، احمد . ۱۳۸۶ . بررسی اثر پایه های مختلف بر خواص کمی و کیفی پرتقال رقم والنسیا . گزارش نهائی به شماره ۸۶/۲۲۲ .

۲- احمدپور ، احمد . ۱۳۹۳ . بررسی سازگاری پرشین لایم بر روی پایه های مختلف مرکبات در منطقه جیرفت و کهنوج . گزارش نهائی به شماره ۴۶۰۷۵ .

۳- توکلی ، امیررضا . ۱۳۸۴ . بررسی اثرات پایه های مختلف بر خواص کمی و کیفی سه رقم لایم (پرشین لایم ، مکزیکن لایم و لایم بی تیغ) . گزارش پژوهشی طرح های تحقیقاتی مرکبات . مرکز تحقیقات کشاورزی فارس ، ایستگاه داراب .

۴- صالحی ، محمد . ۱۳۸۴ . واکنش ارقام مرکبات به فیتوپلاسمای عامل جاروک لیمو ترش در ایران . نشریه بیماریهای گیاهی . دوره ۴۱ . شماره ۳ .